

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ส่ง เรื่อง นายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ สรุปความได้ว่า นายสุเมธ อุพลเถียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ (๘) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่นายสุเมธ อุพลเถียร มิได้ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ดังกล่าวภายในกำหนดจนถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือส่งเป็นจดหมายลงทะเลียบถึงนายสุเมธ ๑ เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ รวม ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยมีนายหนูพิศ อุพลเถียร เป็นผู้รับหนังสือทั้ง ๒ ฉบับ นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครองเพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น และหนังสือลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นเพื่อให้แจ้งนายสุเมธ ๑ และขอข้อมูลเพิ่มเติม

ทั้งได้สอบปากคำพยานบุคคลจำนวน ๗ คน รวมทั้งนายสุเมธ ฯ สรุปได้ว่าภายหลังจากพ้นตำแหน่งแล้ว ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ ครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ๑ ครั้ง รวม ๓ ครั้ง จึงได้ร่างหนังสือเพื่อชี้แจงเหตุผลโดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับต้องรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่ตลอดมา ประกอบกับมีคดีมากมายหลายเรื่อง จึงไม่มีเวลารวบรวมเอกสารและหลักฐาน ไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เพราะทราบดีว่ามีโทษ ๒ สถาน คือ ถูกตัดสิทธิทางการเมืองและเป็นความผิดอาญา ในที่สุดนายสุเมธ ฯ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งล่วงเลยกำหนดเวลาถึง ๒๗๓ วัน และเหตุที่นายสุเมธ ฯ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ดังกล่าวก็เนื่องมาจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบปากคำนายสุเมธ ฯ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่านายสุเมธ อูพลเกียรติ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้

พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พยายามติดต่อเพื่อแจ้งให้นายสุเมธ อูพลเกียรติ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ทั้งทางหนังสือหลายครั้งและมีการสอบสวนติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยที่นายสุเมธ ฯ ไม่ได้สนใจติดต่อกับทางสำนักงาน ป.ป.ช. เลยแม้แต่ครั้งเดียวว่ามีปัญหาอะไรที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ประกอบกับคำชี้แจงและเหตุผลที่นายสุเมธ ฯ ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมกับยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเลยกำหนดเวลาถึง ๒๗๓ วันนั้น เป็นเหตุผลที่ยังฟังไม่ได้ว่าไม่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อูพลเกียรติ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ